

פרשת נשא

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. שילוח הטמאים מחוץ למחנה
 - ל. פירוט עבודת בני מררי
 - ז. פקידת הלווים בגילאי עבודת המשא
 - ו. פירוט עבודת בני גרשון
 - י. הנוכת המזבח ע"י תרומות יומיות של הנשיאים
 - ש. דיני נזיר
 - מ. סיכום כל תרומות הנשיאים
 - ל. ציווי ברכת הכהנים
 - מ. תרומת הנשיאים עגלות ובקר למשא הלוויים
 - ה. דיני סוטה
 - ח. דיני הגזול וגזל הגר
- -----

שאלה לשולחן השבת

"איש איש על עבדתו ועל משאו"

בפרשות האחרונות, פורט סדר נשיאת המשכן וכל כליו בשעת המסעות במדבר, על ידי שלושת משפחות הלוויים.

בני מררי נשאו את עמודי המשכן והחצר, בני גרשון את היריעות והקלעים, ובני קהת נשאו את כלי המשכן, המזכרים בפירוט רב. ויש לבאר מי נשא את הכיור במסעות, שמשום מה אינו מוזכר כלל, וכמו כן יש לבאר מדוע אינו מוזכר?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל"

כתוב בגמרא (סוטה ג.): 'ריש לקיש אמר: אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות שנאמר: איש איש כי תשטה אשתו'. היצר הרע קרוי: 'מלך זקן וכסיל', 'זקן' כמו שכתוב בגמרא (קידושין לב): 'רבי יוסי הגלילי אומר: אין זקן אלא מי שקנה חכמה, שהרי הרבה חכמה וערמומיות יש ביצר הרע. אבל לכאורה לא מובן מדוע נקרא: 'זקן-וכסיל', לכאורה אלו שני דברים הסותרים זה את זה? אלא באמת הוא חכם מחוכם, אך נקרא בכל אופן 'כסיל' על שם האומנות שלו, כמו שקוראים למי שעושה פסלים 'פסל' ולמי שעושה ציורים 'צייר' כך היצר הרע העוסק בלהחטיא ולהכשיל אנשים על ידי כך שעושה אותם ככסילים, לכן אף הוא נקרא כסיל. שהרי התורה מלאה חכמה, ואין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, וזו עיקר מלאכתו של היצר הרע לעשות את האדם לכסיל שבנקל חוטא. (בשם החפץ חיים)

"ומיתריהם לכל כליהם ולכל עבדתם ובשמרת תפקדו את כלי משמרת משאם"

בפסוק זה עוסק בעבודת בני מררי, וכתוב: "ובשמרת תפקדו". אך בעבודת המשא של בני גרשון כתוב רק: "ופקדתם עליהם במשמרת את כל משאם", ויש להבין מדוע מררי היו צריכים לציין את כלי משאם בשמות ואילו גרשון לא היו צריכים לציין בשמות את מה שנשאו. ונראה, שבני גרשון נשאו את היריעות שהיו שונות זו מזו, שהיו יריעות אילים, יריעות תחשים ויריעות עזים וכו', ולכן לא היה שכיח שיבואו לטעות ולהחליף הנושאים אותם זה בזה. אבל בני מררי, שנשאו את הקרשים והעמודים והאדנים, כן היו זקוקים לסמן בשמות, כי היו הרבה קרשים ועמודים ואדנים, ובקלות היה ניתן להחליף ביניהם בטעות: קרש שהיה עומד בדרום בקרש ששייך בצפון, וכן לגבי העמודים והאדנים. ולא רק שאסור היה להחליפם בהנחתם בעת הקמת המשכן, אלא גם במסעות מי שהיה נושא קרש דרום אסור היה לו לשאת קרש אחר, כמבואר בירושלמי. (מהרי"ל דיסקין)

"על נפש מת לא יבא"

אחד מאיסורי הנזיר הוא לא להיטמא למתים. בספר שמואל (שמואל א פרק טו פסוק לא) כתוב: "וישסף שמואל את אגג לפני יהוה בגלגל". ויש לבאר כיצד בחר שמואל להרוג את אגג מלך עמלק בסיף ולהיטמא, למרות ששמואל היה נזיר מאז קטנותו כידוע, ומדוע לא חשש לנזירותו? ויש לומר: א. עשה אותו גוסס ולא הרג אותו לגמרי. (תפא"י) ב. אגג היה העמלקי האחרון וקיים שמואל מצות עשה של מחיית עמלק ודוחה לא תעשה של טומאה. (גוב"י) ג. שמואל היה נזיר שמשון ויש אומרים שאסור בתגלחת אך מותר להיטמא למתים. (פרדס יוסף) ד. הרג את אגג אל ידי חרב של פשוטי כלי עץ. ה. שישף על ידי שליח. ו. על פי הוראת שעה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת תשפ"א)

הספר העושה לחדש הספר!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אחראי על עבודת בני גרשון ומררי
- ב. הנשיאים הביאו יחד עם העגלות גם שנים עשר מאלו
- ג. נשיא ששמו כשם תנא מפורסם
- ד. שמו של אביו של אליסף נשיא שבט גד
- ה. חוטא הרוצה לחזור בתשובה צריך ל_____
- ו. "ישא ד' פניו אליך _____ לך שלום"
- ז. נשלח מחוץ לשני המחנות (שכינה ולויה) _____
- ח. גלעין הענב _____
- ט. נשלח מחוץ למחנה השכינה _____
- י. אסור לנזיר בשתייה, אפילו כשאינו לשוכרה
- כ. משה שמע את הקול מעל ה_____ ובין ה_____
- ל. במנחת סוטה לא שמים שמן או -
- מ. הכהן שם עפר מהמשכן בתוך -
- נ. על ראש הנזיר (לשון הפסוק)
- ס. הנזיר מביא בתוכו את המצות
- ע. כל נשיא, חמישה מהם הביא
- פ. אחד מהבהמות של קרבנות הנשיאים
- צ. נשלח מחוץ לג' המחנות (שכינה, לויה וישראל)
- ק. משפחה שמנתה 2750 זכרים מגיל חודש
- ר. הנזיר צריך להביא עם קרבנותיו גם 10-
- ש. הגיל בו מתחילים הלווים לעבוד במשכן
- ת. שניים כאלו יכול להביא נזיר שנטמא

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אחד מהדברים המוטלים (תרתי משמע) על הלווים
- ב. כך מתרגם אינקלוס את המילה 'זהב'
- ג. קליפת הענב
- ד. אביו של אלישמע נשיא שבט אפרים
- ה. הסולת שהביאו הנשיאים הייתה _____ בשמן
- ו. הנזיר צריך לגלח ראשו ביום _____
- ז. איזו בהמה מנוח הקריב? (מן ההפטרה)
- ח. משה _____ את כל כלי המשכן ואת ה_____
- ט. "וידבר אליו" - _____ את אהרן מן הדברות' (רש"י)
- י. משפחה שנשאה את קרשי המשכן ואדניהם
- ך. "ד' _____, יאר ד' פניו _____"
- ל. אחד מקרבנות הנשיאים
- ם. השי"ת יברך אותנו ב -
- ן. משפחה שנשאה את יריעות המשכן ואהל מועד
- ס. "וכי ימות עליו מת בפתע פתאום" - ב _____ (רש"י)
- ע. כך צריך הנזיר לגדל את שער ראשו
- ף. כל נשיא הביא אחת כזו מלאה קטורת
- ץ. אסור לנזיר לשתות _____ יין ו_____ שיכר
- ק. חלק מקרבן השלמים של הנזיר שמונף
- ר. על ראש הנזיר, אסור לו להעביר
- ש. גזלן שמשלם צריך להוסיף _____ כשהודה שגזל
- ת. מנחת סוטה קרויה גם 'מנחת _____'.

ואלה שמות

"שניהם מלאים"

מי בתנ"ך נקראו 'מלאים'? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

רבי זכריה חתנו של רבי לוי אמר: מעשה ברבי מאיר שהיה דורש בבית הכנסת בכל ערב שבת, והייתה שם אשה אחת שהייתה מגיעה מדי שבוע לשמוע את דרשתו. פעם אחת התארכה הדרשה, וכשחזרה באיחור לביתה מצאה שכבר כבה הנר שהדליקה. שאל אותה בעלה היכן היא הייתה, וענתה לו שהייתה בדרשה של הרב בבית הכנסת. כעס בעלה ונשבע שלא תוכל להיכנס לביתם עד שתלך ותירק בפני אותו הדרשן. צפה רבי מאיר זאת ברוח קדשו, ועשה עצמו כאילו סובל לפתע מכאב עיניים. שאל רבי מאיר את הציבור האם ישנה בקהל אשה שיודעת ללחוש רפואה לעין (כי היה דרכן אף לירוק על העין שלחשו), שתבוא ותרפא אותו. מיד אמרו לה שכנותיה של אותה האישה שתלך ותלחש ותירק בעינו של רבי מאיר, כדי שתוכל לחזור לביתה. באה לפני רבי מאיר ועמדה לפניו, שאל אותה האם יודעת היא ללחוש על העין לרפאותה, אך מתוך יראתו ענתה את האמת שאינה יודעת לעשות כן. אמר לה רבי מאיר שבכל זאת תירק על עינו שבע פעמים אפילו בלי לחש. לאחר שעשתה כן, אמר לה שתשוב לבעלה ותאמר לו שהוא אמר לה לירוק בפני הדורש פעם אחת ואילו את הוספת על דבריו וירקת שבע פעמים. לאחר שהלכה לביתה שאלו התלמידים את רבם: "וכי כך מבזים את התורה?! אילו היינו יודעים את כל אותו מעשה, היינו מלקים את בעלה עד שיתרצה, ויפייס אותה ויחזירה לביתו". ענה רבי מאיר לתלמידיו: "ולא יהא כבוד מאיר כבוד קונו?! ומה אם שם הקודש המפורש שנכתב בקדושה, אמר הכתוב שימחה על המים שבביל להטיל שלום בין איש לאשתו, כבודו של מאיר לא כל שכן שיתבטל מפני השלום?!". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

היום יפציע ויזרח,
ובו יקולל האזרח,
כן זהו כובש הערים,
שרחץ ביובל מים אדירים.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

על מי כתוב ששתה מים מאררים?

"זכתב את האלת האלה הכהן בספר"

מעשה שהיו קוראים בתורה ביום חול, ונמצא בספר תורה פסול. סופר סת"ם שהתפלל במנין זה, ניגש ותיקן את הטעות. והמשיך הבעל קורא בקריאתו בעוד הדיו לח. היו שטענו שלא עלתה להם הקריאה, מכיון שהדיו לח, הספר אינו כשר עד שיתייבש הדיו, מכיון שזה כתב העלול להזדייף. אך הגאון ר' אהרן עזריאל פסק שהסת"ת. והאריך בדברי המרדכי שכתב, שיש להזהר לא לתת גט לח לאישה, שהרי אינו של קיימא. והביא את ה"לב חיים" שאוסר. וכתב ר' אהרן: "אחרי בקשת המחילה מכבוד תורתו, לדעתי הקצרה יש להתיר, והבוחר יבחר". (שו"ת "כפי אהרן" ח"ב ס"א)

"לצבות בטן"

חוץ מפרשתנו, היכן עוד בתורה מוזכרת בטן?

מצאו נא בפרשה:

1. אלו שמונה אותיות אינן מופיעות בברכת הכהנים.
2. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ה'.
3. שמונה עשרה מילים רצופות שמופיעה בהן האות א'.
4. מילה בת חמש אותיות הנקראת ישר והפוך.
5. שלוש מילים רצופות שמסתיימות באות א'.
6. שם של אחד מטעמי המקרא.
7. אחד מן המזלות.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש איש כי יפלא לנדר נדר נזיר להזיר לד"

2. "ביום השני נשיא לבני ישישכר נתנאל בן צוער"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: כמה שנים רות חיה? - מובא בגמרא (ב"ב צא:): שרות המואביה ראתה במלכות שלמה בן בנו של בנה שנאמר "וישמ כסא לאם המלך", ואמר רבי אלעזר, לאמה של מלכות. ושם אף מובא שאבצן זה בועז. ואבצן נפטר בשנת 2792. ובוועז מת באותו לילה שהתחתן עם רות וכמו שהביא רש"י בדברי הימים א' (ב', יא) בשם חז"ל. ורות באותו זמן היתה בת ארבעים וכמו שהובא במדרש רות רבה (פרק ד פרשה ד). והרי שלמה המלך התחיל למלוך בשנת 2924. אם כן משנת 2752 זמן הולדת רות (ארבעים שנה לפני שנישאה לבעוז) ועד שנת 2924 זמן התחלת המלוכה של שלמה, עברו 172 שנה. ונמצא שרות חיה לפחות 172 שנה. אולם במדרש רות רבה (פ"א פ"א) דעת רב, שסיפור המגילה התרחש בימי ברק ודבורה. והיינו בתקופה שבין שנת 2573 לבין שנת 2653 לבריאת העולם. והלא רות היתה אז בת ארבעים וכנ"ל. אם כן נמצא שעברו מלידת רות עד שנת 2924 שהתחיל שלמה למלוך - 391 שנה. ונמצא לפי דעה זו שרות חיתה לפחות 391 שנה. ודעת רבי יהושע בן לוי במדרש (שם) שסיפור המגילה התרחש בימי שמגר ואהוד. והיינו בין השנים 2654-2694 לבריאת העולם. ורות הייתה אז בת ארבעים וכנ"ל. ונמצא שעברו מאז ליד רות עד שנת 2924 שבו התחיל שלמה למלוך - 270 שנה. ונמצא לפי דעה זו שרות חיה לפחות 270 שנה. **לסדר את הפרשה** - "ולזבח השלמים". **חידון א' ת'** - איתמר בן אהרן, בקר, גמליאל, דעואל, התוודות, וישם, זב, חרצן, טמא לנפש, יין, כפורת כרובים, לבונה, מים קדושים, נזר אלוקיו, סל, עתודים, פר, צרוע, קהת, ריקי מצות, שלושים, תורים. **חידון א' ת' הפוך** - משא, דהב, זג, עמיהוד, בלולה, טהרתו, עז, משה, מזבח, למעט, מרי, יברכך וישמרך אליך ויחנך, איל, שלום, גרשון, באונס, פרע, כף, חומץ, שוק, חומש, קנאות. **שעשועי דאורייתא** - "אשר מנע ממך פרי בטן", "שני גוים בבטןך... תומם בבטנה" (רבקה), "תאומים בבטנה" (תמר), "וברך פרי בטןך", "וברך פרי בטןך... והותרך ד' לטובה בפרי בטןך", "אורו פרי בטןך... ואכלת פרי בטןך", "בכל מעשה ידך בפרי בטןך ובפרי בהמתך". 1. האותיות: ג, ד, ז, ט, ס, צ, ק, ת. 2. "הקריב את קרבנו... למנחה". 3. "ותבא האשה ותאמר לאישה לאמר איש האלקים בא אלי ומראהו כמראה מלאך האלקים נורא מאד ולא שאלתיהו אי". 4. "ויהיו". 5. "הבא לצבא צבא". 6. "הרביעי". 7. "שור". **ואלה שמות** - כלב, בצלאל, אהליאב, הקב"ה, יהושע וחירם. (אדר"ג) **מילה במגילה רות** - שלמה. "באה לפני המלך" - שלמה המלך, "וקנתה סל מלח" - קנתה על ידי ש'שילמה', "בתוספת בגד ארוך" - שמלה בלשון התורה: שלמה, "ללא קרע בשרוך" - דהיינו ללא פגם או חסרון, בלשון נקבה: שלמה. **טמונות בפרשה** - 1. צב - "עגלות צב" (ז, ג) "בטןך צבה" (הכב, ז). 2. קרון משא - "ועבודת משא" (ד, מזז). 3. המחשבון מרמז על פקידת ומנין הלווים (ד, כג). 4. חומש - "וחמישיתו יוסף עליו" (ה, ז). 5. חנוכיה - "זאת חנוכת המזבח" (ז, פד). 6. 'במזלותם וכנורות' (רש"י ד, מזז). 7. "קערת כסף" (ז, לא). 8. איין כניסה - למחנה לטמאים (ה, ב). 9. "גדל פרע שער ראשו" (ו, ה). 10. הידיים רומזות על ברכת כהנים (ו, כג). 11. "עגלה" (ז, ג). 12. "כל הבא לצבא" (ד, לה). 13. 'מסיעין היו אותה ממקום למקום' (רש"י ו, יח). 14. "בכתף ישאו" (ז, ט). **טמונות בהפסדה** - 1. "גדי העזים... ויעל על הצור" (יט). 2. "ונעצרה נא" (טו), "תעצרני" (טז). 3. "בעלות הלהב" (כ). 4. "ושיכר" (ד) **שאלה לשלחן השבת בהר** - שאלנו: "לא תעשו לכם אלילים" 'כנגד זה הנמכר לנכרי שלא תאמר הואיל ורבי עובד ע"ז ומחלל את השבת אף אני כמוהו' (רש"י). דברי רש"י הללו (ציטוט מהמדרש) תמוהים עד למאד: וכי משום שהיהודי נמכר כעבד לגוי, יעלה על דעתו לנהוג כאדונו הנכרי (במיוחד בעבירות חמורות האלו)? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. כן, משום שעבירה גוררת עבירה ומכירתו לגוי התחילה מדבר קטן שהתגלגל לחובות גדולים. ב. כן, שדרך העבד לרצות את אדונו ולהידימות לא בכל מה שיכול מפני שתלוי ברחמי של האדון והדמיון יוליד אהבה. ג. יחשוב שאדונו זה הוא אדונו היחיד ולא הקב"ה ח"ו. ד. יחשוב שעל ידי כך שנמכר נפל ממעלת המיוחדת כיהודי, ולכן הרי הוא כאדונו. ה. אדם שהדרדר ע"י תאוותיו עד שנמכר לגוי, אין זה משנה לו הסברים הגיוניים, והוא ימציא סיבות לתרץ את תאוותיו. ו. ללמדנו שהשפעת הסביבה על האדם גדולה היא עד כדי כך. ז. אם עבד עברי הותר בשפחה כנענית, אי עבד ישראל שנמכר לגוי היינו חושבים שהותר לו יותר.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

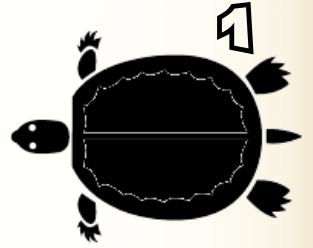
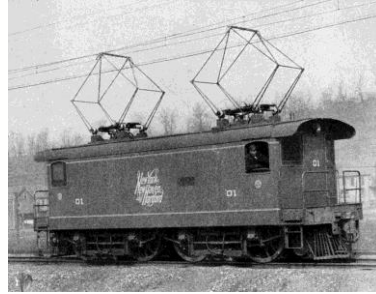
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

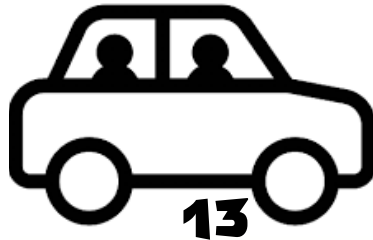
מקרא רמת קושי: רגל קשה

מחשבה טובה
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 "כי לא ישקט האיש" (ג,יז)

הפטרת נשא "ויהי איש אחד" (שופטים יג ב-כה) (שופטים יג ב-כה)

טמונות בהפטרה

